

Bliv klar til afgangsprøven

Af: Helge Christiansen

Folkeskolens og danskfagets formål hænger ikke særlig godt sammen med Fælles Mål, der ikke hænger særlig godt sammen med prøvebestemmelserne. Men prøveform B i mundtlig dansk er et positivt element i danskfagets konglomerat af selvmodsigelser.

Fakta

Titel

Dansk og den mundtlige prøve

Forfatter

Bodil Nielsen, Charlotte Rytter

Pris

229

Dengang, da jeg var ham konsulenten fra Fyns Amt, der altid vidste alt om afgangsprøverne, var det en lettelse, at jeg både som censor og som konsulent blev involveret i forsøg med prøveform B på en række skoler. Senere er eksperimentet blevet til en valgmulighed i 9. klasse og fast inventar i 10. klasse, så man kan undgå prøveform A's umulighed. En lignende form bliver nu også anvendt til lærereksamen i dansk.

Prøveformen udmærker sig ved en høj grad af validitet, da den ikke kun vurderer en kort præsentation af et færdigt resultat, men også inkluderer en arbejdsproces, der er karakteristisk for faget. Men der er ikke en ekstern censor med som vagthund under de ti timers forberedelse, hvor eleverne skal forberede sig. Derfor kan reliabiliteten være lav, hvis man vil snyde. Men det er der næppe mange, der er interesseret i. Og snyd er altid muligt ved eksaminer og afgangsprøver - hvis man vil.

I bogen her gennemgås prøveform B grundigt og gennemskueligt. De gældende bestemmelser inddrages. Forfatterne kommer med et bud på, hvordan man kan undersøge og tale om tekster og samtidig forberede sig til prøven. Der er gode gennemarbejdede forslag og helt konkrete eksempler på inddragelse af forskellige emner, temaer og genrer. Derfor kan jeg anbefale bogen, hvis lærere vil forberede sig på, hvad prøveform B går ud på.

Men i forfatternes verden hersker der åbenbart, hvad prøver angår, en skøn harmoni. De mange problemer og faldgruber, der findes, går man let hen over. En voldsom træning i brug af modeller, som kan gelejde eleverne frelst frem mod de gode karakterers paradys, er problematisk. Fagbegreber og modeller er gavnlige, men her er de endt i faste fremgangsmåder - ens for alle tekster. Rationel lærerstyring, der fører eleverne frem mod dommens dag, giver ensartethed og ensidighed i gennemgang af alle tekster. Det fratager eleverne mulighed for, som Umberto Eco, at foretage en "vandring i fiktionens skov". Der er for megen eksamenstræning, for megen slavisk brug af modeller og for lidt dyrkelse af fagets æstetiske og musiske aspekter i denne jagt på det store prøvetrofæ ved årets afslutning.

Forfatterne skelner heller ikke klart mellem de bestemmelser, der er totalt bindende, de, der er vejledende, og de råd, forfatterne giver ud fra deres skøn. Hvad den nye frivillighed i brug af videns- og færdighedsmål i Fælles Mål betyder for prøverne, nævnes heller ikke.

Prøveform B er en god mulighed for at vurdere eleverne til afgangsprøven, men det er unødvendigt at træne prøveformen hele året. Afgangsprøverne skal vurdere den daglige undervisning - ikke styre den. Læs bogen, og brug prøveform B, men det er ikke nødvendigt at træne til eksamen i hele skoleåret for at få gode karakterer. Vælg ud, og afprøv formen i en kort periode. Så skal eleverne nok alligevel få gode karakterer.